NÕUKOGU OTSUS,

26. aprill 2010,

millega täiendatakse Schengeni piirieeskirju seoses välistel merepiiridel toimuva patrull- ja vaatlustegevusega, mis toimub Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri kooskõlastatavas operatiivkoostöös

(2010/252/EL)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrust (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieeskirjad), [1] eriti selle artikli 12 lõiget 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Patrull- ja vaatlustegevuse põhieesmärgiks on tõkestada ebaseaduslikku piiriületamist, võidelda piiriülese kuritegevuse vastu ja pidada kinni ebaseaduslikult piiri ületanud isikud või võtta nende suhtes muid meetmeid. Patrull- ja vaatlustegevus peaks olema tõhus vahend, mille abil hoida ära ja takistada isikutel piiripunktides toimuvate kontrollide vältimist ning avastada välispiiride ebaseaduslikku ületamist.

(2) Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuur (edaspidi „agentuur") vastutab liikmesriikidevahelise operatiivkoostöö kooskõlastamise eest, et hõlbustada liidu õiguse kohaldamist, sealhulgas patrull- ja vaatlustegevust. On tarvis täiendavaid eeskirju seoses liikmesriikide laeva- ja lennuüksuste patrull- ja vaatlustegevusega teiste liikmesriikide merepiiril, mis toimub agentuuri kooskõlastatavas operatiivkoostöös, ja sellise koostöö edasiseks tugevdamiseks.

(3) Patrull- ja vaatlustegevuse käigus võetud meetmed peaksid kooskõlas määrusega (EÜ) nr 562/2006 ja liidu õiguse üldpõhimõtetega olema proportsionaalsed saavutatavate eesmärkide suhtes ja täiel määral kinni pidama põhiõigustest ning pagulaste ja varjupaiga taotlejate õigustest, sealhulgas eelkõige tagasi- ja väljasaatmise keelust. Liikmesriikide territooriumil, sealhulgas piiril või transiiditsoonis esitatud varjupaigataotluste puhul on liikmesriigid kohustatud järgima varjupaigaalaste õigusaktide sätteid, eelkõige nõukogu 1. detsembri 2005. aasta direktiivi 2005/85/EÜ (liikmesriikides pagulasseisundi omistamise ja äravõtmise menetluse miinimumnõuete kohta) [2].

(4) 18. ja 19. juunil 2009 ning 29. ja 30. oktoobril 2009 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumistel rõhutati vajadust tugevdada agentuuri kooskõlastatavaid piirikontrollioperatsioone ning kehtestada selged eeskirjad ühispatrullides osalemiseks. Juunis toimunud Euroopa Ülemkogu rõhutas ka vajadust päästetud isikute maaletoimetamist käsitlevate eeskirjade järele.

(5) Arvesse tuleks võtta asjaolu, et agentuuri kooskõlastatavaid patrull- ja vaatlustegevusi korraldatakse vastavalt operatsiooniplaanile ning ajakavale ja juhistele, mille on koostanud operatsioonis osalevate liikmesriikide ja agentuuri esindajatest koosnev kooskõlastuskeskus, ning et enne operatsiooni algust määratakse kindlaks üks või mitu vastuvõtvat liikmesriiki, kelle piiri on kavas vaadelda.

(6) Käesoleva otsuse rakendamine ei mõjuta liidu ja liikmesriikide vahelist pädevuse jaotust ega liikmesriikide kohustusi, mis tulenevad Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsioonist, rahvusvahelisest konventsioonist inimelude ohutusest merel, rahvusvahelisest mereotsingute ja -pääste konventsioonist, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise konventsioonist, seda täiendavast rändajate salaja üle maa-, õhu- või merepiiri toimetamist tõkestavast protokollist, pagulasseisundi konventsioonist, inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonist ja muudest asjaomastest rahvusvahelistest õigusaktidest.

(7) Patrull- ja vaatlustegevusel merel võib osutuda vajalikuks osutada abi merehädalistele.

[1] ELT L 105, 13.4.2006, lk 1.

[2] ELT L 326, 13.12.2005, lk 13.

(8) Kooskõlas rahvusvahelise õigusega peab iga riik nõudma, et tema lipu all sõitva laeva kapten, seadmata tõsisesse ohtu laeva, meeskonda või reisijaid, osutaks abi igale merehädalisele ja suunduks võimalikult kiiresti merehädalist päästma. Sellist abi tuleks osutada hoolimata abi vajavate isikute kodakondsusest või staatusest või olukorrast, milles nad viibivad.

(9) Operatsioonis osalevate liikmesriikide tegevuse paremaks kooskõlastamiseks sellistes olukordades ja selliste operatsioonide läbiviimise hõlbustamiseks peaks käesolev otsus sisaldama mittesiduvaid suuniseid. Käesolev otsus ei tohiks mõjutada otsingu- ja päästeasutuste kohustusi, sealhulgas kohustust tagada selline kooskõlastamine ja koostöö, et päästetud isikud oleks võimalik toimetada turvalisse paika.

(10) Käesolevas otsuses peetakse kinni põhiõigustest ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tunnustatud põhimõtteid, eelkõige inimväärikust, piinamise ning ebainimliku või alandava kohtlemise ja karistamise keeldu, õigust vabadusele ja turvalisusele, tagasi- ja väljasaatmise lubamatust, mittediskrimineerimist ja lapse õigusi. Liikmesriigid peaksid käesolevat otsust kohaldama kooskõlas nimetatud õiguste ja põhimõtetega.

(11) Kuna kavandatava otsuse eesmärki, nimelt võtta vastu täiendavad eeskirjad agentuuri kooskõlastusel tegutsevate piirivalveametnike patrull- ja vaatlustegevuse reguleerimiseks merepiiridel, ei suuda liikmesriigid õigusaktide ja tavade erinevuse tõttu piisavalt saavutada ning operatsioonide rahvusvahelise iseloomu tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas aluslepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(12) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev otsus põhineb Schengeni *acquis*'l, otsustab Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäeva, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.

(13) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises) ([1]) tähenduses, mis kuuluvad nimetatud lepingu teatavaid rakenduseeskirju käsitleva nõukogu 17. mai 1999. aasta otsuse 1999/437/EÜ ([2]) artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.

(14) Šveitsi puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) ([3]) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes kõnealuse lepingu Euroopa Ühenduse nimel sõlmimist käsitleva nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsuse 2008/146/EÜ ([4]) artikliga 3.

(15) Liechtensteini puhul kujutab käesolev otsus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes kõnealuse protokolli Euroopa Ühenduse nimel allkirjastamist käsitleva nõukogu 28. veebruari 2008. aasta otsuse 2008/261/EÜ ([5]) artikliga 3.

(16) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes) ([6]). Seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva otsuse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(17) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ (Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes) ([7]). Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

([1]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.
([2]) EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.
([3]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.
([4]) ELT L 53, 27.2.2008, lk 1.
([5]) ELT L 83, 26.3.2008, lk 3.
([6]) EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.
([7]) EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

(18) Schengeni piirieeskirjade komitee, kellega konsulteeriti 19. oktoobril 2009, ei esitanud arvamust, mistõttu komisjon esitas kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsuse 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) [1] artikli 5a lõike 4 punktiga a nõukogule ettepaneku võetavate meetmete kohta ja edastas selle samal ajal Euroopa Parlamendile,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Välistel merepiiridel läbiviidavat patrull- ja vaatlustegevust, mis toimub Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri (edaspidi „agentuur") kooskõlastatavas operatiivkoostöös, reguleeritakse lisa I osas sätestatud eeskirjadega. Nimetatud eeskirjad ja lisa II osas sätestatud mittesiduvad suunised moodustavad osa iga operatsiooni jaoks koostatud ja agentuuri kooskõlastatud operatsiooniplaanist.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Luxembourg, 26. aprill 2010

Nõukogu nimel
eesistuja
M. Á. MORATINOS

[1] EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

LISA

I OSA

Agentuuri kooskõlastatavate merepiirioperatsioonide eeskirjad

1. **Üldpõhimõtted**

1.1. Patrull- ja vaatlustegevuse eesmärgil võetakse meetmed kooskõlas põhiõigustega ja nii, et nendega ei seata ohtu kinnipeetud või päästetud isikuid ega operatsioonis osalevaid üksusi.

1.2. Ühtki isikut ei toimetata maale ega anta muul viisil ametiasutustele üle riigis, mis ei järgi tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, või kust võidakse ta välja või tagasi saata riiki, mis ei järgi nimetatud põhimõtet. Ilma et see piiraks punkti 1.1 kohaldamist, tuleb kinnipeetud või päästetud isikuid asjakohaselt teavitada, et nad saaksid esitada põhjendused selle kohta, miks nad usuvad, et kavandatud kohas maaletoimetamine oleks tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte rikkumine.

1.3. Kogu operatsiooni käigus võetakse arvesse laste, inimkaubanduse ohvrite, kiiret arstiabi vajavate isikute, rahvusvahelist kaitset vajavate isikute ja teiste eriti haavatavas olukorras olevate isikute erivajadusi.

1.4. Liikmesriigid tagavad, et operatsioonis osalevad piirivalveametnikud on saanud inimõiguste ja pagulasõiguse asjaomaste sätete alase koolituse ja neil on teadmised rahvusvaheliste mereotsingute- ja pääste valdkonnas.

2. **Kinnipidamine**

2.1. Laeva või muu merealuse (edaspidi „laev") avastamise korral tuleb laevale selle tuvastamiseks ja selle päritolu kindlakstegemiseks läheneda ning kuni edasiste meetmete võtmiseni tuleb laeva jälgida sobivast kaugusest. Teave laeva kohta edastatakse viivitamatult kooskõlastuskeskusele, mis on loodud agentuuri kooskõlastatava mereoperatsiooni raames ja jaoks.

2.2. Kui laev on sisenemas või juba sisenenud operatsioonis mitteosaleva liikmesriigi territoriaalvetesse või nendega piirnevale alale, edastatakse teave laeva kohta kooskõlastuskeskusele, kes teavitab omakorda asjaomast liikmesriiki.

2.3. Teave muudes väljaspool operatsiooni merel toimuvates ebaseaduslikes tegevustes kahtlustatava laeva kohta edastatakse kooskõlastuskeskusele, kes teavitab omakorda asjaomast/asjaomaseid liikmesriiki/liikmesriike.

2.4. Patrull- ja vaatlustegevuse käigus selliste laevade või muude veesõidukite suhtes võetavad meetmed, mille puhul on piisav alus kahtlustada, et nende pardal viibivad isikud püüavad vältida piiripunktides toimuvaid kontrolle, võivad hõlmata järgmist:

a) laeva kuuluvust, selle registreerimist ning reisi üksikasju tõendava teabe ja dokumentide ning pardal viibivate isikute identiteeti ja kodakondsust tõendava ja muid isikuandmeid hõlmava teabe ja dokumentide nõudmine;

b) laeva peatamine, selle pardale minemine ning laeva, selle lasti ja pardal viibivate isikute läbiotsimine ning pardal viibivate isikute küsitlemine;

c) pardal viibivate isikute teavitamine sellest, et neil ei ole lubatud piiri ületada ning et sõidukit juhtivatele isikutele võidakse reisi jätkamise eest ette näha karistused;

d) laeva arestimine ja pardal viibivate isikute vahistamine;

e) laeva kursi muutmise nõudmine, nii et laev eemalduks territoriaalvetes või nendega piirnevatel aladel asuvast sihtkohast või suunduks mõnda muusse sihtkohta, mis ei asu territoriaalvetes või nendega piirnevatel aladel, ning laeva eskortimine või selle saatmine seni, kuni laev on sellisele kursile jõudnud;

f) laeva või selle pardal viibivate isikute toimetamine kolmandasse riiki või laeva või selle pardal viibivate isikute muul viisil üleandmine kolmanda riigi ametiasutustele;

g) laeva või selle pardal viibivate isikute toimetamine vastuvõtvasse liikmesriiki või mõnda teise operatsioonis osalevasse liikmesriiki.

2.5. Punktis 2.4 osutatud meetmeid võetakse järgmistel tingimustel:

2.5.1. Territoriaalveed ja nendega piirnevad alad

2.5.1.1. Punktis 2.4 osutatud meetmeid võetakse vastuvõtva liikmesriigi loal ja selle antavate suuniste kohaselt; luba ja suunised edastatakse operatsioonis osalevale üksusele kooskõlastuskeskuse kaudu. Selleks teatab operatsioonis osalev üksus vastuvõtvale liikmesriigile kooskõlastuskeskuse kaudu, kas kinnipeetud laeva kapten taotleb lipuriigi diplomaatilise esindaja või konsulaarametniku teavitamist.

2.5.1.2. Operatsioonis mitteosaleva liikmesriigi territoriaalvetes või nendega piirnevatel aladel tuleks operatsioone läbi viia rannikuäärse riigi loal. Kooskõlastuskeskust teavitatakse rannikuäärse riigiga toimunud suhtlusest ja sellest tulenevatest meetmetest.

2.5.2. Avameri väljaspool territoriaalvetega piirnevat ala

2.5.2.1. Kui laev sõidab operatsioonis osaleva liikmesriigi lipu all või kui sellel on operatsioonis osaleva liikmesriigi registreerimismärk, võetakse punktis 2.4 osutatud meetmeid lipuriigi loal. Kooskõlastuskeskuses kõnealust liikmesriiki esindaval ametnikul on õigus selline luba anda või edastada.

2.5.2.2. Kui laev sõidab operatsioonis mitteosaleva liikmesriigi või kolmanda riigi lipu all või kui sellel on operatsioonis mitteosaleva liikmesriigi või kolmanda riigi registreerimismärk, taotletakse lipuriigilt asjakohaste kanalite kaudu kinnitust laeva registreerimise kohta, ning kui riikkondsus on kinnitatud, taotletakse kooskõlas rändajate salaja üle piiri toimetamise tõkestamist käsitleva Palermo protokolliga lipuriigilt luba punktis 2.4 osutatud meetmete võtmiseks.

Kooskõlastuskeskust teavitatakse lipuriigiga toimunud suhtlusest.

2.5.2.3. Kui välisriigi lipu all sõitva või oma lippu näitamast keelduva laeva puhul on piisav alus kahtlustada, et selle päritoluriik ühtib operatsioonis osaleva üksuse päritoluriigiga, peaks osalev üksus kontrollima laeva õigust sõita üksuse päritoluriigi lipu all. Selleks võib ta saata kahtlustatavale laevale paadi üksuse päritoluriigi ametnikuga. Kui pärast dokumentide kontrollimist jääb kahtlus püsima, teostab üksus laeva pardal võimalikult ettevaatlikult täiendava kontrollimise. Asjakohaste kanalite kaudu võetakse ühendust riigiga, mille lipu all laev väidetavalt sõidab.

2.5.2.4. Kui välisriigi lipu all sõitva või oma lippu näitamast keelduva laeva puhul on piisav alus kahtlustada, et selle päritoluriik on teine operatsioonis osalev liikmesriik, kontrollitakse kõnealuse liikmesriigi loal laeva õigust sõita selle riigi lipu all. Kooskõlastuskeskuses kõnealust liikmesriiki esindaval ametnikul on õigus selline luba anda või edastada.

Kui eespool esitatud juhtudel kahtlused laeva päritoluriigi suhtes osutuvad põhjendatuks, võetakse punktis 2.4 osutatud meetmeid punktis 2.5.2.1 sätestatud tingimustel.

2.5.2.5. Kui on piisav alus kahtlustada, et laeval puudub päritoluriik või kui laeva võidakse käsitleda päritoluriigita laevana, kontrollib operatsioonis osalev üksus laeva õigust sõita olemasoleva lipu all. Selleks võib ta saata kahtlustatavale laevale paadi üksuse päritoluriigi ametnikuga. Kui pärast dokumentide kontrollimist jääb kahtlus püsima, teostab üksus laeva pardal võimalikult ettevaatlikult täiendava kontrollimise.

Kui päritoluriigi puudumist hõlmavad kahtlused osutuvad põhjendatuks ja kui kooskõlas ÜRO rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise konventsiooni täiendava rändajate salaja üle maa-, õhu- ja merepiiri toimetamist tõkestava protokolliga on piisav alus kahtlustada, et laevaga toimetatakse salaja üle merepiiri rändajaid, võetakse punktis 2.4 osutatud meetmeid.

Laeval puudub päritoluriik või seda võidakse käsitleda päritoluriigita laevana juhul, kui ükski riik ei ole laevale andnud õigust sõita oma lipu all või kui laev sõidab kahe või enama riigi lipu all ja kasutab neid oma äranägemise järgi.

2.5.2.6. Kuni lipuriigilt loa saamiseni või lipuriigi loa puudumise korral jälgitakse laeva sobivast kaugusest. Ilma lipuriigi selgesõnalise loata võetakse muid meetmeid ainult juhul, kui need on vajalikud inimelusid ähvardava ohu vältimiseks, nagu on sätestatud II osa 1. jaos või kui need tulenevad asjakohastest kahe- või mitmepoolsetest lepingutest või kui laev on sisenenud territoriaalvetega piirnevale alale.

II OSA

Merepiiril toimuvate agentuuri kooskõlastatavate operatsioonidega seotud otsingu- ja päästeolukordade ja maaletoimetamise suunised

1. **Otsingu- ja päästeolukorrad**

1.1. Liikmesriigid rakendavad merehädaliste abistamise kohustust kooskõlas otsingu- ja päästeolukordi reguleerivate rahvusvaheliste konventsioonide kohaldatavate sätetega ja kooskõlas põhiõiguste austamist käsitlevate nõuetega. Operatsioonis osalevad üksused annavad abi mis tahes merehädas olevale alusele või isikule. Nad teevad seda sõltumata sellise isiku kodakondsusest või staatusest või isiku leidmise asjaoludest.

1.2. Kui patrull- ja vaatlustegevuse käigus tekib kahtlus või kartus, et konkreetne laev või selle pardal viibivad isikud on ohus, peaks operatsioonis osalev üksus kogu olemasoleva teabe võimalikult kiiresti edastama hädaolukorra asukohaks oleva otsingu- ja päästetsooni vastutavale päästeasutusele.

Juhul kui asjaomase otsingu- ja päästetsooni vastutav kolmanda riigi päästeasutus ei vasta operatsioonis osaleva üksuse edastatud teatele, peaks üksus võtma ühendust vastuvõtva liikmesriigi päästeasutusega.

Päästeasutuse suuniseid oodates peaksid operatsioonis osalevad üksused võtma kõik asjakohased meetmed ohustatud isikute turvalisuse tagamiseks.

1.3. Operatsioonis osalevad üksused peaksid võtma arvesse kõiki olulisi üksikasju ja edastama vastutavale päästeasutusele oma hinnangu, mis sisaldab eelkõige järgmisi andmeid:

a) andmed abitaotluse esitamise kohta;

b) laeva merekõlblikkus ja tõenäosus, et laev ei jõua sihtkohta;

c) reisijate arv konkreetse laeva tüübi kohta (ülekoormus);

d) rannikule jõudmiseks piisavate varude olemasolu (kütus, vesi, toiduained jne);

e) kvalifitseeritud meeskonna ja laeva juhtiva isiku olemasolu;

f) ohutus-, navigatsiooni- ja sidevahendite olemasolu;

g) kiiret arstiabi vajavad reisijad laeva pardal;

h) surnud reisijad laeva pardal;

i) rasedad ja lapsed laeva pardal;

j) ilmastikutingimused ja mereolud.

1.4. Hädaolukorra olemasolu ei tohiks sõltuda ainuüksi sellest ning hädaolukorra olemasolu ei tohiks kindlaks määrata ainuüksi selle põhjal, kas laev on esitanud abitaotluse.

Juhul kui laev tundub olevat hädaolukorras, ent pardal viibivad isikud keelduvad abi vastu võtmast, peaks operatsioonis osalev üksus sellest teavitama päästeasutust ning jätkama oma vastutuskohustuse täitmist, võttes kõik vajalikud meetmed ohustatud isikute turvalisuse tagamiseks ning vältides selliste meetmete võtmist, mis võiksid olukorda halvendada või vigastuste või elukaotuse ohtu suurendada.

1.5. Operatsiooni kooskõlastuskeskust tuleks võimalikult kiiresti teavitada päästeasutusega toimunud suhtlusest ja operatsioonis osaleva üksuse võetud meetmetest.

1.6. Kui laeva ei saa või enam ei saa käsitleda hädaolukorras oleva laevana või kui otsingu- ja päästeoperatsioon on lõppenud, peaks operatsioonis osalev üksus konsulteerides kooskõlastuskeskusega jätkama operatsiooni kooskõlas I osa sätetega.

2. **Maaletoimetamine**

2.1. Operatsiooniplaan peaks kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja kõigi kohaldatavate kahepoolsete kokkulepetega sisaldama eeskirju, mille kohaselt kinnipeetud või päästetud isikuid maale toimetatakse. Operatsiooniplaaniga ei kehtestata kohustusi operatsioonis mitteosalevatele liikmesriikidele.

Ilma et see piiraks päästeasutuse vastutust ja juhul kui operatsiooniplaanis ei ole sätestatud teisiti, tuleks maaletoimetamisel eelistada kolmandat riiki, millest isikuid vedav laev väljus või mille territoriaalvett või otsingu- ja päästetsooni nimetatud laev läbis, ning kui see ei ole võimalik, tuleks anda prioriteet maaletoimetamisele vastuvõtvas liikmesriigis, juhul kui nimetatud isikute ohutuse tagamiseks ei tuleks tegutseda teisiti.

2.2. Kooskõlastuskeskust tuleks teavitada selliste isikute olemasolust I osa punkti 1.2 tähenduses, ning kooskõlastuskeskus peaks selle teabe edastama vastuvõtva liikmesriigi pädevatele ametiasutustele. Selle teabe alusel tuleks operatsiooniplaanis kindlaks määrata võimalikud järelmeetmed.